BIBLIOTECA CENTRALA
„ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei
In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 171 Duminică 25 Iunie 1939
14 Pagini P IIII

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poștal
și valuta

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Nevoile țărănimei noastre

Congresul a XVIII-lea internațional de agricultură ce s'a ținut de curând, la Drezda, s'a ocupat, în deosebi, de îmbunătățirea alimentației populației rurale și de educația țărănimei în vederea menținerei și dezvoltării vieței sale culturale specifice, a tradițiilor și obiceiurilor.

Iată două chestiuni care ne interesează și pe noi.

In ce privește îmbunătățirea alimentației populației rurale s'a propus, între altele, dezvoltarea producției leguminoaselor, a fructelor și a laptelui, care necesită cultură practică și rațională a pomilor fructiferi, a leguminoaselor și a vitelor.

Intr'un raport redactat de d. Fudakowski, delegatul Poloniei, se spune, că în multe țări, care au o populație deasă rurală și chiar suprapopulație, problema alimentației prezintă multe lacune.

In primul rând, se constată în mediul rural suprapopulat o alimentație inferioară, atât din punctul de vedere calitativ, cât și cantitativ, — fie din cauza numărului mare de muncitori agricoli săraci, fie din cauza relei distribuții a cerealelor și a celorlalte produse alimentare.

Pe de o parte, se cultivă cereale pe o întindere prea mare; iar pe de altă parte, nu se dă atenția cuvenită culturii vitelor, leguminoaselor și arborilor fructiferi.

Spre a restabili un echilibru se propune reducerea culturii cerealelor și dezvoltarea celorlalte produse alimentare, spre a se îmbunătăți hrana populației rurale, atât cantitativ, cât și calitativ.

In acest scop se impune modificarea tehnicei producției alimentare și educația țărănimei, printr'o propagandă bine organizată de către organele competinte.

In această direcție, în Germania și în Italia s'au făcut mari progrese.

O altă chestiune interesantă, care s'a discutat la congresul internațional agricol dela Drezda, este aceea privitoare la măsurile practice pentru încurajarea vieței culturale țărănești și a menținerei costumelor naționale.

Pe când în trecut țăranii din toate țările au fost mai mult legați de mediul lor rural, de viața lor agricolă și pastorală, de satul lor, de tradițiile și obiceiurile transmise din generație în generație, care au contribuit la formarea și dezvoltarea însușirilor caracteristice rasei și națiunei din care fac parte, de câtva timp se constată efectele influenței „civilizației" moderne și ale progresului economic și industrial, în mediul rural, sub formele cele mai puțin fericite.

D. prof. dr. Oskar Howald, președintele unei cooperative elvețiene din Brugg—Zürich, scrie în raportul ce l-a prezintat congresului internațional de agricultură, că țăranul european suferă tot mai accentuat influența dezvoltării economice, a technicei moderne și a vieței urbanistice, încât a perdut, nu numai caracterul său original, dar și forța sa de producție, slăbind legăturile străvechi cu mediul său rural.

In acelaș timp el și-a modificat felul său de a concepe viața.

„In loc să continue — constată d. prof. Howald — să acopere nevoile existenței sale, prin propria lui producție, țăranul recurge la produsele străine de mediul său. De aceea cultura inului și a cânepei a dispărut din sate. Țărancele au început să părăsească costumele lor naționale, atât de frumoase și caracteristice prin originalitatea lor și cumpără din orașe îmbrăcămintea lor, suferind influențele caprițioase ale modei. Peste câtva timp numai muzeele vor mai reaminti viața culturală și originală a satelor și vor conserva costumele naționale tradiționale ale țăranilor.

Fiind prea mult dependentă de produsele industriale moderne, industria casnică, atât de dezvoltată odinioară în mediul rural, nu mai există, așa că țărănimea a perdut un mijloc propriu de muncă productivă".

Și la noi se constată asemenea influențe asupra vieței rurale.

Din multe sate — mai cu seamă din cele apropiate de orașe — a dispărut aproape cu totul costumul național regional, sau local, atât de pitoresc, atât de strâns legat de tradiții și de vechile obiceiuri.

Costumul național nu este un simplu costum de aparat, de sărbătoare; el e un element simbolic și reprezentativ al populațiunei rurale, care este depozitara tradițiilor și obiceiurilor specifice ale națiunei.

Și noi trebue să aplicăm măsurile introduse în alte țări în vederea îmbunătățirei alimentației populației rurale, a dezvoltării industriilor casnice țărănești și a păstrării costumelor naționale.

Consiliul de miniștri de Joi

Un consiliu de miniștri s'a ținut Joi la ora 17, sub președinția d-lui Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri, la care au luat parte toți miniștrii și subsecretarii de stat prezenți în Capitală.

Consiliul a aprobat să se supună M. S. Regelui Mesagiul pentru depunerea pe biurourile Corpurilor Legiuitoare a proectului de lege relativ la valorificarea grâului, întocmit de d. Ion Bujoiu, ministrul economiei naționale, cum și proectul statutului funcționarilor publici, întocmit de d. Victor Iamandi, ministrul justiției.

După expedierea lucrărilor curente, consiliul a luat sfârșit la ora 19,30.

Biserica veche și cea nouă din Ipotești (Botoșani)

INTRE EUROPA ȘI EXTREMUL ORIENT

de I. LUGOSIANU

In prima fază a negocierilor anglo-sovietice, credința generală a fost că Sovietele cer ca pactul tripartit de asistență mutuală anglo-franco-rus să funcționeze „erga omnes". Propunerile elaborate în urma convorbirilor dintre Lord Halifax, d-nii Bonnet și Maiski la Geneva și care servesc astăzi de bază discuțiilor d-lui William Strong cu d. Molotov, la Moscova, precizau limpede că pactul de rezistență colectivă al celor trei Mari Puteri nu era menit să intre în funcțiune decât în cazul unei agresiuni în Europa.

In ultima vreme, o parte din presa internațională a înregistrat totuși cu stăruință svonul că acordul anglo-sovietic ar urma să fie extins la Extremul orient. Incordarea anglo-japoneză era de natură să dea oarecare credit unei asemenea informații. Aceasta a fost însă categoric desmințită, în aceiași zi, de agențiile oficioase Havas, Reuter și Tass, iar Miercuri, la Camera Comunelor, d. Butler, în numele guvernului englez, a precizat oficial că negocierile duse la Moscova nu privesc decât situația europeană.

O asemenea precizare este deosebit de interesantă. Intr'adevăr, un conflict în Extremul orient ar avea un caracter imperial. El ar privi Marile Puteri, care au întinse interese teritoriale, strategice, politice sau comerciale în China și în Pacific. Altă dată — după cum s'a întâmplat la începutul secolului nostru — el ar fi pus în cauză solidaritatea Puterilor europene față de voința de rezistență sau tendința de expansiune a rasei galbene. Astăzi această solidaritate e ruptă de pactul anticomintern. Interesele Marilor Puteri europene se asociază în prezent după alte criterii decât cele din trecut.

Statele europene mijlocii sau mici, al căror rol este atât de important în politica rezistenței colective față de agresiune și care au o atitudine de strictă apărare națională, nu ar avea nici un fel de interes direct într'o regiune a lumii atât de îndepărtată și într'un conflict atât de străin de preocupările lor.

Un conflict general e greu de închipuit ca o urmare a ciocnirii de interese dintre Marile Puteri în Extremul orient, oricât de însemnate ar fi pe de altă parte repercusiunile lui asupra situației europene. Chiar dacă o coliziune s'ar produce, ea ar rămânea, probabil, pe un plan secundar și ar avea un caracter regional, în ciuda scenei imense pe care s'ar desfășura o asemenea dramă internațională.

Marile Puteri europene interesate în Extremul orient sunt ele însele prea preocupate de evoluția situației europene pentru a concepe un conflict în Pacific altfel decât sub forma unor operațiuni defensive. Ele își organizează apărarea pe distanțe considerabile, dar cu mijloace locale, independente de forțele lor europene. In acest sens se vor desfășura lucrările importantei conferințe militare franco-engleze dela Singapur. In acelaș fel au rezolvat problema Sovietele, care, în curs de douăzeci de ani, și-au constituit în Siberia orientală o armată separată, absolut neatârnată de efectivele lor continentale. In aceste condiții, este evident că cele trei Mari Puteri ale frontului de rezistență colectivă n'au nici un fel de interes, nici să ia vreo inițiativă în Pacific, nici să lege problemele europene de situația din Răsăritul îndepărtat. Dimpotrivă, ele sunt îndemnate de împrejurările

(Continuare in pag. 2-a)

Dobrogea este pământ românesc

Argumente etnice și economice. — Răspuns ziarului „Zora" din Sofia

de R. SEIȘANU

In articolul său din „Zora", d. dr. Ivan Penacov a atacat și probleme de ordin economic și social, în legătură cu interesele populațiunii Dobrogei de sud și cu situația geografică a acestui ținut, care, „ar fi hinterlandul natural al Varnei și al Rusciukului" (?!).

D-sa afirmă „că economicește Dobrogea de sud dela integrarea sa în teritoriul maritim român, este în decadență, populația sa a sărăcit extrem de mult, iar o parte considerabilă a ei a fost nevoită să emigreze".

Adevărul este că Dobrogea de sud, fiind strâns legată, geograficește și economicește, de cea de Nord, de coasta noastră maritimă și de întregul teritor al României, a putut să se dezvolte în ritmul impus de cerințele civilizației și progresului.

Dovada s'a făcut mai întâi cu partea Dobrogei anexate de România în 1878.

Ce a fost Dobrogea până atunci? O stepă întinsă acoperită în parte de pășuni și mlaștini; un ținut fără drumuri, fără orașe și fără porturi. Populația sa, compusă în majoritate de turco-tătari și români, era săracă și secerată de malarie.

Sub dominația noastră ea s'a transformat într'un ținut agricol fertil; comerțul său a înflorit, orașele și satele s'au dezvoltat; porturile maritime, în frunte cu Constanța, au sporit din an în an activitatea lor și populația a cunoscut o epocă de renaștere și de prosperitate în toate direcțiile.

Dobrogea de sud, cunoscută sub numele de „Deliorman", în amintirea codrilor de odinioară, a fost și ea o regiune de stepă și pășuni. Numeroși români — mocanii sălișteni, seceleni, moroieni și brăneni — încă din epoca dominațiunii turcești își aduceau turmele lor de oi și cirezile de vite în Dobrogea de sud; iar o parte dintr'ânșii s'au stabilit aci, dând câtorva sate numiri românești:

Satul cu morile de vânt, Satul cu puțurile cele multe, Satul cu Turnurile, Cișmeaua cea mare, ș. a. **Drumul oierilor români erau: Săliște-Pitești-Giurgiu-Rusciuc-Valea Turtucaiei, Bazargic, Valea Batovei. Balcic și Săcele-Oltenița-Turtucaia-Silistra-Bazargic-Balcic.**

Zona dunăreană a Dobrogei, între Turtucaia și Deltă, a fost și ea, din vremuri îndepărtate, împânzită de târguri și sate românești, azi în strânse legături economice și sociale cu ținutul românesc dela vest.

Așa se explică dubletele toponimice din zona dunăreană a județelor Constanța și Ialomița; satele cu numiri identice, dintr'o parte și din alta a brațelor Dunării: Mârleanu, Oltina, Ghizdăvești și cele derivate asemănătoare: Coslugea-Coslugeni, Satu Nou-Satu Noieni ș. a.

Din cauza legăturilor lor străvechi, economice, cu Țara Românească, românii din Turtucaia, care au format majoritatea populației acestui oraș și sub dominația turcească, s'au putut dezvolta, au avut școli și biserici.

Notăm că și sub dominația bulgară, românii din Turtucaia au avut majoritatea relativă.

In 1905 — după recensământul bulgar din acel an — Turtucaia a avut o populație de 9829 locuitori; dintre care: 3818 Români, 3209 Bulgari și 2473 Turci.

Până și Rusciukul, până acum câteva decenii, a avut o populație numeroasă românească, elementul etnic bulgar fiind în minoritate.

Profesorul și etnograful german, Franz Bradaska, în studiul ce l-a publicat în 1869, în Petermann's geogr. Mitteilungen, scrie că n'a găsit în Rusciuk decât 7000 bulgari din totalul populației de 30.000, compusă în majoritate din Turci, Români și Greci.

Franz Bradaska a mai constatat ceva interesant: în Dobrogea întreagă, el n'a găsit atunci decât 25.000 de bulgari maximum; iar „orașele Varna, Slivno, Șumla și Razgrad — scria el — pot fi considerate turcești". Așa dar, dacă până acum câteva decenii, nici Rusciukul — cel mai însemnat port dunărean de azi al Bulgariei,— nici Varna, — cel mai însemnat port maritim de azi al acestei țări și nici celelalte orașe dela sudul Dobrogei, n'au avut caracterul etnic bulgăresc, cum erau să fie Bulgarii, în majoritate, în satele și târgurile dobrogene?

(Continuare in pagina 2-a)

O revizuire a prețurilor

la restaurantele din Capitală

D. general Victor Dombrowski, primarul Capitalei, a primit, eri dimineață, la municipiu, o delegație a principalilor restauratori din București, cărora le-a cerut, stăruitor, să mai reducă prețurile la listele de mâncări spre a nu fi silit să introducă prețuri maximale.

Patronii de restaurante au făgăduit să scadă prețurile la salate și felurile gătite cu zarzavat.

După o revizuire a listelor, delegația patronilor de restaurante va fi primită din nou în audiență de d. primar general Dombrowski.

Este oare posibil

războiul economic polono-german?

Varșovia, Iunie

Incordarea în raporturile politice dintre Polonia și Germania nu a rămas fără influență asupra raporturilor economice dintre cele două țări. Comerțul polono-german care de câțiva ani se desvolta mereu, începe să scadă în mod simțitor.

Cauza dificultăților în comerțul polono-german este îngrămădirea în ultimul timp a unor importante creanțe poloneze blocate în Germania. Comerțul polono-german este un comerț de schimburi în clearing și din clipa în care una din părți utilizează din plin contingentele sale de import, dar nu face uz de contingentele de export, survin blocări. Fenomenul acesta poate fi înregistrat în ultimul timp. Reichul a cumpărat în Polonia mari cantități de produse miniere, cereale, porci și alte produse animale; în schimb el nu a procurat mărfurile prevăzute în acorduri. Creiarea de blocări a fost cu atât mai ușoară, cu cât acum o jumătate de an, indiferent de mărirea schimburilor reciproce fixate în tratatul comercial până la suma de 260 milioane zloți anual, a fost încheiată o convenție suplimentară, care prevede un import complimentar germano-polon în valoare de 30 milioane zloți anual, în timp de patru ani, de mașini și instalațiuni pentru scopuri de investiție în schimbul unui export suplimentar din Polonia de produse agricole.

In baza acestui acord Germania începuse deja să importe cantități mari de produse agricole din Polonia, în schimb aceasta nu a primit nici o mașină. Firmele germane fie că nu voiau, fie că nu puteau să procure mașinile și instalațiunile prevăzute. In scurt timp blocările s'au ridicat la suma de 12 milioane zloți, la care s'au mai adăogat și sumele blocate în Cehia și Moravia, și care erau de 18 milioane zloți.

Neputând permite ca blocările să crească, Polonia s'a hotărît să limiteze în mod simțitor exportul său în Germania. In urma convorbirilor perodice polono-germane, s'au fixat recent la Berlin contingentele pentru cele trei luni viitoare, reducându-se contingentele polone de export cu 55%, *spre a putea astfel ajunge la o acoperire a restanțelor.*

In treacăt trebuie spus că Polonia a arătat multă înțelegere pentru interesele Danzigului. Contingentele de export care

(Continuare in pag. 2-a)

In Extremul Orient

Controlul la intrarea în conc esiunea engleză din Tientsin

Ploi torențiale și furtună

in toată țara

Inundațiile de Joi, din Capitală

La sfârșitul săptămânii trecute, încheiam darea de seamă asupra timpului cu o descriere a situației atmosferice și pe baza ei precizam că ne putem aștepta la un timp cald, favorabil averselor însoțite de manifestațiuni electrice.

De atunci, telegramele sosite din țară ne-au adus zi de zi informațiuni asupra ploilor torențiale și grindinelor semnalate în diferite regiuni, precum și asupra pagubelor, ba chiar și victimelor, pricinuite de ele. Săptămâna aceasta, a fost din punct de vedere meteorologic, o săptămână agitată. Ploile căzute au produs inundații mai mari în regiunea Ploești—Buzău, în sudul Moldovei și pe alocuri în vestul Ardealului. Grindina a adus și ea destule pagube pe suprafețe relativ întinse din județele Râmnicu-Sărat, Covurlui, Iași, Ciuc, Odorhei, Caraș, Mehedinți și Dolj.

In ultimele două zile, ploile au culminat prin adevărate ruperi de nori care au revărsat asupra câmpiilor cantități apreciabile de apă.

AVERSA DELA BUCUREȘTI

Joi dimineață timpul era destul de mohorât și la București. Norii erau îngrămădiți pe cerul Capitalei. Câteva picături căzute către orele 8, păreau să lichideze aglomerațiile noroase cari începuseră să se împrăștie. Către orele 13 nori groși Cumulo-nimbi au apărut însă din nou la orizont și în mai puțin de un sfert de oră au întunecat tot cerul. Câteva descărcări electrice au dat apoi semnalul și o ploaie torențială s'a deslănțuit asupra orașului, inundând canalele, inundând străzile și făcând pentru câtva timp circulația aproape imposibilă în unele puncte.

Ploaia a durat aproape o oră. Ea a fost mult mai intensă în părțile sud-estice ale orașului și mai puțin abundentă spre nord. La Băneasa, de exemplu, nu au căzut decât câteva picături în timp ce asupra centrului turna cu găleata.

Către orele șase și jumătate seara, după o trecătoare și parțială înseninare, norii s'au adunat din nou și o a doua aversă, însoțită de fulgere și tunete destul de puternice s'a abătut asupra Capitalei. Aversa aceasta a fost mai puțin intensă ca cea dela prânz.

Cantitatea de apă căzută asupra orașului, atât la amiază cât și seara, este de 8 mm., adică opt litri la metrul patrat.

SITUAȚIA ATMOSFERICA

In repartiția presiunei pe continentul nostru nu s'au produs schimbări prea simțitoare. Acelaș maximum barometric, cu centrul în regiunea Islandei, continuă să reverse asupra continentului masse de aer umed, de origină oceanică, aducătoare de ploaie. In regiunile noastre un câmp de presiune aproape uniform, continuă să favorizeze producerea furtunilor de instabilitate. Timpul își va păstra deci caracterul de variabil, cu înseninări temporare, cu vânt dinspre nord și nord-vest și cu tendință de averse însoțite de manifestațiuni electrice.

Unde s'au produs inundații în Capitală

In Capitală, datorită marei cantități de apă, căzut într'un interval de timp relativ scurt, precum și faptului că gurile de canal, astupându-se de gunoaie, n'au putut-o absorbi, s'au produs unele inundații, — apa pătrunzând în subsolul sau pivnițele mai multor clădiri.

S'au înregistrat astfel inundații în parcurile: Filipescu, Delavrancea și Bonaparte; la locuința d-lui ministru dr. Zigre din str. Tokio; la Căminul ofițerilor din str. Cobălcescu; la Marele Stat Major; pe str. Știrbei Vodă; str. Washington la nr. 1, 3 și 7; la atelierul de confecții dela Cotroceni; în b-dul Schit[illegible]reanu; în str. Bitoli[illegible] calea Doroban[illegible]eleff; calea [illegible] b-dul Elisab[illegible] Dacia nr. 5; calea Gr[illegible] 107 etc.

O puternică rupere de nori

la Chișinău

Chișinău, 22 Iunie

Azi, spre seară, asupra orașului Chișinău, s'a abătut o puternică rupere de nori, care a durat o oră și jumătate.

Orașul a fost scufundat în întuneric, și au început să cadă cantități de apă neobișnuită. In mai puțin de 15 minute, toate străzile purtau șivoae de apă, care a trecut peste trotuare. Intreaga circulație a fost întreruptă.

Cele două posturi de pompieri au început să primească cereri disperate ale celor cărora apa le-a umplut casele, subsolurile și pivnițele.

Pe str. Haralambie a fost inundată proprietatea bogătașului Șur.

Pe drumul Muncești a fost inundată casa cu nr. 23; pe drumul Rășcani, casa cu nr. 21. Deasemeni, d. av. Mândru a cerut ajutorul pompierilor, întrucât apa i-a inundat subsolul locuinței sale. Pivnița unui mare magazin de coloniale din centrul orașului a fost complet inundată. Mai multe case depe str. Unirii, colț cu str. General Berthelot, au fost inundate. Pe str. Universității a fost inundată casa cu nr. 22, a d-nei Tănăsescu. In str. Peru Rareș s'a surpat un teren, iar în cartierul de jos al orașului s'a prăbușit peretele câtorva case.

Pompierii au depus multă muncă în cartierul gării, către barierele Muncești și Băcoiu, unde apele s'au strâns, amenințând să inunde locuințele oamenilor. In cele din urmă au reușit să dea scurgere apei. In Piața Nouă, apa a intrat în numeroase subsoluri și magazine.

*

Ruperea de nori a fost înregistrată și în județ. Până acum nu se cunosc pagubele.

Trenul Iași—Chișinău, care trebuia să sosească aci la ora 5 d. a., a avut o mare întârziere.

Această rupere de nori a păgubit și calea ferată, pe această distanță.

Ploaie și furtună la Huși

După arșița dogoritoare din ultimele zile, Marți spre seară cerul s'a întunecat, iar pe la 7 o ploaie torențială însoțită de vânt și puternice descărcări electrice a început să cadă asupra orașului și împrejurimilor.

Furtuna a rupt crăcile arborilor de pe străzi, iar șivoaiele de apă, din lipsă de canalizare, au inundat și partea carosabilă a străzilor, rupând o porțiune de trotuar din jurul primei peluze de pe str. Lascar Catargiu.

La locuința d-lui Durbală, de pe str. Castroian, apa a inundat curtea, iar la căminul de ucenici a pătruns în subsoluri.

A fost nevoe de intervenția pompierilor, cari au lucrat la cămin până la 2 noaptea, ca să scoată toată apa.

La Călmățui a plouat Sâmbătă cu grindină, distrugând aproximativ 80 ha. de semănături și vii.

Foc la o sondă

Pagube de 200.000 lei

Ploești, 22 Iunie

Azi dim., la orele 6 sondorul Chiriță Ionescu, din serviciul societății „Auxiliara Minieră Moreni", din comuna Chirdoveni, a aprins gazele dela conducta sondei Nr. 7 pentru a avea foc. Vrând să stingă focul a învârtit canaua greșit, iar gazele emanând în mare cantitate au luat foc.

Flacările au aprins pereții baracei ce erau de lemn imbibați cu păcură.

Nefiind nimeni în apropiere pentru a da ajutor, focul a distrus baraca în scurt timp precum și o parte din instalație.

Intre timp sondorul a dat alarma anunțând pompierii din Ploești, cari s'au dus în grabă reușind să salveze ce ma rămăsese din instalația sondei și să pună la adăpost de flăcări sondele din apropiere.

Pagubele se ridică la suma de 200.000 lei.

Cercetările se fac de legiunea de jandarmi.